

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu III Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Glijerska - Socha

Protokolant: Barbara Lech

przy udziale W. K. – przedstawiciela Urzędu Skarbowego w W.

po rozpoznaniu w dniach 30.11.2016r, 14.12.2016 roku,

1. sprawy **M. J.**

syna Z. i L. z domu W.

urodzonego (...) w W.

oskarżonego o to, że:

I. będąc członkiem zarządu (...) sp. z o.o. z/s w W. przy ul. (...), NIP (...), będącej płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, działając w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem tej samej sposobności - nie odprowadził w ustawowym terminie do 20-go każdego miesiąca za m c poprzedni - na konto Urzędu Skarbowego w W.- pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za poszczególne miesiące od lipca 2013 r. do grudnia 2014 r. na łączną kwotę 36.372,00 zł. (słownie złotych: trzydzieści sześć tysięcy trzysta siedemdziesiąt dwa) czym naruszono art. 31 i art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)

tj. o przestępstwo skarbowe z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks.

II. będąc członkiem zarządu (...) sp. z o.o. z/s w W. przy ul. (...), NIP (...), będącej płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, działając w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem tej samej sposobności – nie odprowadził w ustawowym terminie do 20-go każdego miesiąca za m c poprzedni - na konto Urzędu Skarbowego w W.- pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za poszczególne miesiące od lutego 2012 r. do grudnia 2012, marzec-kwiecień 2013r., wrzesień- grudzień 2013 r. r, sierpień -grudzień 2014 r. na łączną kwotę 227.376,18 zł. (słownie złotych: dwieście dwadzieścia siedem tysięcy trzysta siedemdziesiąt sześć 18/100 gr.) czym naruszył art. 31 i art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.) ***tj. o przestępstwo skarbowe z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks .***

2. sprawy **L. R.**

syna F. i A. z domu K.

urodzonego (...) w R.

oskarżonego o to, że:

III. będąc członkiem zarządu (...) sp. z o.o. z/s w W. przy ul. (...), NIP (...), będącej płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, działając w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem tej samej sposobności - nie odprowadził w ustawowym terminie do 20-go każdego miesiąca za m c poprzedni - na konto Urzędu Skarbowego w W.- pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za poszczególne miesiące od lipca 2013 r. do grudnia 2014 r. na łączną kwotę 36.372,00 zł. (słownie złotych: trzydzieści sześć tysięcy trzysta siedemdziesiąt dwa) czym naruszono art. 31 i art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)

tj. o przestępstwo skarbowe z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks.

IV. będąc członkiem zarządu (...) sp. z o.o. z/s w W. przy ul. (...), NIP (...), będącej płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, działając w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem tej samej sposobności – nie odprowadził w ustawowym terminie do 20-go każdego miesiąca za m c poprzedni - na konto Urzędu Skarbowego w W.- pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za poszczególne miesiące od lutego 2012 r. do grudnia 2012, marzec-kwiecień 2013r., wrzesień- grudzień 2013 r. r, sierpień -grudzień 2014 r. na łączną kwotę 227.376,18 zł. (słownie złotych: dwieście dwadzieścia siedem tysięcy trzysta siedemdziesiąt sześć 18/100 gr.) czym naruszył art. 31 i art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)

tj. o przestępstwo skarbowe z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks .

I. Oskarżonego M. J. uznaje za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych w pkt I i II części wstępnej wyroku, tj. przestępstw skarbowych z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 9§3 kks i za czyny te na podstawie art. 37 § 1 pkt 3 kks w zw. z art. 37 § 4 kks w zw. z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 38 § 1 pkt 2 kks wymierza mu karę 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności i karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 70 (siedemdziesiąt) złotych;

II. oskarżonego L. R. uznaje za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych w pkt III i IV części wstępnej wyroku, tj. przestępstw skarbowych z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 9§3 kks i za czyny te na podstawie art. 37 § 1 pkt 3 kks w zw. z art. 37 § 4 kks w zw. z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 38 § 1 pkt 2 kks wymierza mu karę 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności i karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 70 (siedemdziesiąt) złotych;

III. na podstawie art. 20 § 2 kks w zw. z art. 69 § 1 i 2kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy kodeks karny oraz niektórych innych ustaw zawiesza warunkowo wykonanie orzeczonych wobec oskarżonych M. J. i L. R. kar pozbawienia wolności tytułem próby na okres lat 2 (dwóch);

IV. zwalnia oskarżonych od wydatków poniesionych przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania zaliczając je na rachunek tegoż Skarbu Państwa i nie wymierza im opłat.

Sygnatura akt III K 951/15

UZASADNIENIE

Na podstawie przeprowadzonego przewodu sądowego ustalono następujący stan faktyczny:

Oskarżeni M. J. i L. R. będąc członkami zarządu (...) sp. z o.o. z/s w W. przy ul. (...), NIP (...), będącej płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych nie odprowadzili w ustawowym terminie do 20-go każdego miesiąca za miesiąc poprzedni na konto Urzędu Skarbowego w W. pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za poszczególne miesiące od lipca 2013 r. do grudnia 2014 r. na łączną kwotę 36.372,00 zł.

Dowód:

odpis z KRS /k- 3-6 /

zawiadomienie o popełnieniu czynu wraz z listą zaległości /k= 1-2/

wyjaśnienia oskarżonego M. J. /k- 15, 96, 201/

wyjaśnienia oskarżonego L. R. /k- 202/

Nadto oskarżeni M. J. i L. R. będąc członkami zarządu (...) sp. z o.o. z/s w W. przy ul. (...), NIP (...), będącej płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych, nie odprowadzili w ustawowym terminie do 20-go każdego miesiąca za miesiąc poprzedni na konto Urzędu Skarbowego w W. pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za poszczególne miesiące od lutego 2012 r. do grudnia 2012, marzec-kwiecień 2013r., wrzesień- grudzień 2013 r. r, sierpień -grudzień 2014 r. na łączną kwotę 227.376,18 zł.

Dowód:

odpis z KRS /k- 84-87/

zawiadomienie o ujawnieniu czynu zabronionego wraz z listą zaległości /k- 83/

wyjaśnienia oskarżonego M. J./k- 15, 96, 201/

wyjaśnienia oskarżonego L. R. /k- 202/

Na dzień 30.11.2016r. zaległość (...) spółka z o.o. z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych od lipca 2013 r. do grudnia 2014 r. wynosiła 26.965, 60 złotych , natomiast zaległość spółki (...) spółka z o.o z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych od lutego 2012 r. do grudnia 2012, marzec-kwiecień 2013r., wrzesień-grudzień 2013 r. r, sierpień -grudzień 2014 r. wynosiła 122.928, 96 złotych .

Dowód:

listy zaległości wraz z odsetkami /k- 198-199/

Oskarżony M. J. nie był dotychczas karany sądownie .

Dowód:

dane o karalności oskarżonego /k- 62a, 167/

Oskarżony L. R. nie był dotychczas karany sądownie .

Dowód:

dane o karalności oskarżonego /k- 62b, 168/

Oskarżony M. J. w postępowaniu przygotowawczym przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów wskazując, że problemy związane z płatnością podatku PIT -4 za pracowników wynikają z upadłości firm (...) S.A. oraz (...) S.A., które były od siebie zależne i wobec których obie spółki tj. (...) sp. z o.o. oraz (...) spółka z o.o posiadają wierzytelność w wysokości około 2 ml. złotych . /k- 15, 96/. Słuchany przed sądem nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów wskazując jednocześnie , że „niezapłacenie podatków jest faktem niezaprzeczalnym” . Oskarżony podał, że kwoty naliczonych zaliczek na podatek dochodowy nie zostały odprowadzone z uwagi na sytuację finansową obu spółek podając, że na pewnym etapie prowadzenia działalności gospodarczej w wyniku upadłości głównego kontrahenta (...) S.A spółki utraciły płynność finansową , która uniemożliwiła realizowanie zobowiązań wobec

dostawcy i budżetu państwa w terminie. Oskarżony podał, że zobowiązania wobec Skarbu Państwa i kontrahentów są spłacane sukcesywnie /k- 201/.

Oskarżony L. R. nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów i wskazał, że potwierdza okoliczności podane przez oskarżonego M. J. /k- 202/

Nadto Sąd Rejonowy w Wałbrzychu zważył, co następuje:

Sprawstwo i wina oskarżonych M. J. i L. R. co do popełnienia zarzucanych im czynów nie budzi żadnych wątpliwości. Na powyższe wskazują dokumenty przedstawione przez oskarżyciela publicznego Urząd Skarbowy w W. w postaci odpisów z KRS obu spółek, zawiadomień o popełnieniu czynów zabronionych wraz z listą zaległości, aktualna lista zaległości a także wyjaśnienia obu oskarżonych, którzy choć kwestionują winę to przyznają, że „niezapłacenie podatków jest faktem niezaprzeczalnym”. Sąd uznał, że oskarżeni swoim zachowaniem wyczerpali znamiona czynów z art. 6 § 2 kks w zw. art. 77 § 2 kks w zw. z art. 9§3 kks. Stosownie do art. 31 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, zwane dalej "zakładami pracy", są obowiązane jako płatnicy obliczać i pobierać w ciągu roku zaliczki na podatek dochodowy od osób, które uzyskują od tych zakładów przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej lub spółdzielczego stosunku pracy, zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego wypłacane przez zakłady pracy, a w spółdzielniach pracy - wypłaty z tytułu udziału w nadwyżce bilansowej. Po myśli art. 38 ust 1 wskazanej wyżej ustawy płatnicy, o których mowa w art. 31 i art. 33-35, przekazują, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, kwoty pobranych zaliczek na podatek w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki, na rachunek urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania płatnika wykonuje swoje zadania, a jeżeli płatnik nie jest osobą fizyczną, według siedziby bądź miejsca prowadzenia działalności, gdy płatnik nie posiada siedziby. Zgodnie z art. 77 § 1 kks płatnik lub inkasent, który pobranego podatku nie wpłaca w terminie na rzecz właściwego organu, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do lat 3, albo obu tym karom łącznie. Natomiast po myśli art. 77§ 2 kks jeżeli kwota niewpłaconego podatku jest małej wartości, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych. / mała wartość zgodnie z art. 53§14 kks jest to wartość, która w czasie popełnienia czynu zabronionego nie przekracza dwustukrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia, przy czym w 2014r. minimalne wynagrodzenie wyniosło 1680 złotych/ Podmiotami czynu zabronionego z art. 77 kks są płatnik oraz inkasent. Zgodnie z regułą kaskadowego odesłania do ordynacji podatkowej, zawartej w art. 53 § 30 kks, płatnikiem jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej zobowiązana na podstawie przepisów prawa podatkowego do 3 czynności: obliczenia podatku, jego pobrania od podatnika oraz wpłacenia we właściwym terminie organowi podatkowemu (art. 8 ordynacji podatkowej). Inkasentem natomiast jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej zobowiązana do 2 czynności: pobrania od podatnika podatku oraz wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu (art. 9 ordynacji podatkowej). Popełnienie czynu zabronionego z art. 77 kks przez osobę nieposiadającą statusu płatnika lub inkasenta może nastąpić jedynie w warunkach art. 9 § 3 k.k.s., w tym przypadku chodzi o taką osobę, która zajmuje się sprawami gospodarczymi (w tym finansowymi) płatnika lub inkasenta na podstawie przepisu prawa, decyzji organu, umowy lub faktycznego wykonywania. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 2 lipca 2002 r./ sygn. akt IV KK 164/02, OSNKW 2002, nr 11-12, poz. 106 w sytuacji, zaniechania wykonania tego obowiązku przez płatnika będącego spółką prawa handlowego, sprawcą czynu zabronionego z art. 77 k.k.s. jest prezes zarządu. W niniejszej sprawie w zarządach obu spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, to jest (...) sp. z o.o.z/s w W., (...) sp. z o.o.z/s w W. które były organami kolegialnymi nie został powołany prezes zarządu. Zgodnie z zapisami w KRS organem uprawnionym do reprezentacji tych spółek był zarząd, w skład którego jako członkowie zarządu wchodził obaj oskarżeni. Opisany w KRS obu spółek sposób reprezentacji wskazuje, że do składania oświadczeń woli w zakresie praw i o obowiązków spółki oraz podpisywania umów i zobowiązań w imieniu spółki upoważniony jest każdy członek zarządu samodzielnie. W tej sytuacji wobec nie wyznaczenia w trybie art. 31 ordynacji podatkowej osoby pełniącej funkcje płatnika odpowiedzialność za niewykonanie obowiązków płatniczych opisanych w art. 77 k.k.s. ciąży na obu członkach zarządu. Zgodnie bowiem z rozwiązaniami przyjętymi na gruncie przepisów prawa handlowego

oraz zapisami w KRS obaj oskarżeni jako członkowie zarządu obowiązani są do prowadzenia spraw spółki (por. np. art. 208 § 2 k.s.h., art. 371 § 1 k.s.h.). Dlatego też sprawstwo czynów zabronionych winno być przypisane każdemu członkowi zarządu (tak między innymi T. Oczkowski, glosa do wyroku SN z dnia 2 lipca 2002 r., IV KK 164/02, OSP 2004, z. 4, poz. 44). Odnosząc się do stanowiska oskarżonego M. J., który wskazał, że kwoty należnego podatku nie zostały faktycznie potrącone a jedynie naliczone to wskazać należy na kolejne stanowisko Sądu Najwyższego, że "niewpłacenie na rachunek organu podatkowego obliczonego i pobranego podatku nie musi polegać na fizycznym przejęciu przez płatnika kwoty stanowiącej jego równowartość" (wyrok SN z dnia 16 maja 2002 r., IV KKN 427/98, Prok. i Pr. 2003, nr 2, poz. 12; wyrok SN z dnia 2 sierpnia 2002 r., IV KKN 426/98, LEX nr 55193). W orzecznictwie wyrażany jest pogląd, że podatek jest pobrany wówczas, gdy dokonano jego potrącenia, tj. gdy wypłacono podatnikowi kwotę pieniężną po odliczeniu podatku podlegającego pobraniu (wyrok SN z dnia 19 sierpnia 1999 r., III KKN 434/97, Prok. i Pr. 2000, nr 1, poz. 16; wyrok SN z dnia 16 maja 2002 r., IV KKN 427/98, Prok. i Pr. 2003, nr 2, poz. 12). W sytuacji gdy sprawca (płatnik) nie posiada środków finansowych na uiszczenie podatku podatnika przyjmuje się fikcję pobrania podatku "na papierze. Twierdzenie oskarżonych o utracie płynności finansowej firmy nie może mieć znaczenia dla oceny ich zachowania oskarżonych pod kątem realizacji ustawowych znamion czynu z art. 77 kks. Sąd Najwyższy wyraził i akcentował stanowisko, że kondycja finansowa płatnika nie ma znaczenia dla odpowiedzialności karnoskarbowej płatnika (por. wyrok SN z dnia 16 maja 2002 r., IV KKN 427/98, Prok. i Pr. 2003, nr 2, poz. 12; wyrok SN z dnia 2 sierpnia 2002 r., IV KKN 426/98, LEX nr 55193; wyrok SN z dnia 19 sierpnia 1999 r., III KKN 434/97, Prok. i Pr. 2000, nr 1, poz. 16; postanowienie SN z dnia 25 października 1995 r., I KZP 30/95, OSP 1996, z. 4, poz. 68). Przyjmuje się bowiem, że środki pieniężne nie należą do płatnika, należą do podatnika (do czasu pobrania) i do Skarbu Państwa (od czasu wpłacenia), powinnością zaś płatnika jest jedynie obliczyć, pobrać podatek i wpłacić go na rachunek organu. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym we wskazanych wyżej orzeczeniach jeżeli płatnik środki finansowe posiada, przeznacza je jednak na inny uzasadniony ekonomicznie cel, zwłaszcza na podtrzymanie działalności gospodarczej, w grę wchodzi jedynie umniejszenie winy, nigdy zaś jej wyłączenie. W niniejszej sprawie oskarżeni podtrzymywali prowadzenie działalności gospodarczej mimo jak podali złej kondycji obu spółek, wskazali, że posiadali środki na zapłatę wynagrodzeń pracownikom a zobowiązania wobec kontrahentów oraz Skarbu Państwa spłacali sukcesywnie a jednocześnie nie wykazali, że nie byli w stanie realizować opisanej powinności choćby poprzez pozyskanie środków na innej drodze. Wskazać należy, że dopiero wówczas gdy płatnik środków finansowych nie posiada, czego wyrazem jest niedokonanie wypłaty wynagrodzeń pracownikom przy pobieraniu podatku dochodowym od osób fizycznych i nie można środków tych również pozyskać na innej drodze odpada wina. Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie zachodzi. Delikt karnoskarbowy z art. 77 k.k.s. można popełnić jedynie umyślnie w obu postaciach zamiaru - bezpośrednim i ewentualnym, nie jest przy tym konieczna żadna szczególna motywacja sprawcy niewpłacającego pobranego podatku. Wobec powyższego Sąd uznał, że kwalifikacja prawna czynów zarzucanych oskarżonym nie może budzić wątpliwości. Oskarżeni w zakresie każdego z przypisanych im czynów działali w warunkach art. 6§2 kks. W odniesieniu do czynów popełnionych przez oskarżonych zachodziła obligatoryjna przesłanka do zastosowania nadzwyczajnego obostrzenia kary albowiem zgodnie z art. 37 § 1 pkt 3 kks Sąd stosuje nadzwyczajne obostrzenie kary, jeżeli sprawca popełnia dwa albo więcej przestępstw skarbowych, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z nich i każdy z tych czynów wyczerpuje znamiona przestępstwa skarbowego określonego w tym samym przepisie, a odstępy czasu pomiędzy nimi nie są długie. Konsekwencją zastosowania nadzwyczajnego obostrzenia kary jest wymierzenie oskarżonym kar na zasadzie art. 38§1 pkt 2 kks, zgodnie z którym stosując nadzwyczajne obostrzenie kary, sąd wymierza karę pozbawienia wolności do roku albo karę ograniczenia wolności, jeżeli przestępstwo skarbowe jest zagrożone tylko karą grzywny przekraczającą 360 stawek dziennych, co nie wyłącza wymierzenia także kary grzywny grożącej za to przestępstwo. Uwzględniając rozmiary następstw czynów, rodzaj i stopień naruszenia obowiązku finansowego, motywację i sposób zachowania oskarżonych, w szczególności bacząc na wskazane przez tychże przyczyny ekonomiczne, które spowodowały utratę płynności finansowej obu spółek oraz zachowanie się po popełnieniu czynów, to jest sukcesywne regulowanie należności i dokonywanie wpłat na poczet zaległego podatku Sąd wymierzył oskarżonym kary po 2 miesiące pozbawienia wolności oraz kary po 100 stawek dziennych grzywny. Sąd wykonanie orzeczonych kar pozbawienia wolności na podstawie art. 20 § 2 kks w zw. z art. 69 § 1 i 2kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy kodeks karny oraz niektórych innych ustaw / jako względniejsze dla sprawców/ zawiesił warunkowo tytułem próby na okres lat 2. Przepisy

obowiązujące w dacie wydania wyroku co do zawieszenia wykonania kar przewidują bowiem obligatoryjne orzeczenie obowiązku wymienionego w art. 72§1 kk, do którego także odwołuje się art. 20§2 kks. Ustalając wysokość stawek dziennych Sąd uwzględnił sytuację materialną oskarżonych, ich dochody, warunki osobiste i możliwości zarobowe. Wysokość stawki dziennej została określona blisko dolnej granicy stanowiącej 1/30 minimalnego wynagrodzenia w dacie wydania wyroku. Na podstawie art. 113§1 kks w zw. z art. 624§1 kpk Sąd zwolnił oskarżonych od uiszczenia wydatków poniesionych przez Skarb Państwa i nie wymierzył im opłat z uwagi na ich sytuację materialną, konieczność spłaty zobowiązań wobec Skarbu Państwa z tytułu nieuiszczonych zaliczek na podatek od osób fizycznych oraz zapłaty wymierzonej grzywny.